

LUPETA

Apare în fiecare zi de lucru.
Abonament: 1 an 24 cor., 6 luni 12 cor.,
3 luni 6 cor. — România: 1 an 40 cor.
— Teleton Nr. 73—21. —

Proprietar: Dr. TEODOR MIHALI.
Director: Dr. ALEXANDRU VAIDA-VOEVOD.
Editor: Dr. AUREL VLAD.

Redacția și Administrația:
BUDAPESTA, VII., Rottembiller-u. nr. 5/b I.
Insertiuni după învoială.
Scrisori netrancate se refuză.

Sufragiul universal.

„Din punctul de vedere al dezvoltării fi-
rești a vieții constituționale cea mai impor-
tantă misiune a guvernului nostru va fi să
extindă drepturile politice asupra tuturor pă-
turilor societății; în scopul acesta va intro-
duce sufragiul universal pe baza cerințelor
principiilor democratice...”

„Aceste sunt chestiunile pentru a căror
rezolvire s'a angajat guvernul nostru; s'a
angajat cu obligamentul că aceste chestiuni
trebuie rezolvite necondiționat și înaintea tu-
tutor celorlalte chestiuni; aceste sunt Ches-
tiunile a căror rezolvire nu poate fi zădăr-
nicită sau amânată prin luare în discuție a
altor chestiuni...”

Cu aceste cuvinte ale mesagiului
de tron și-a ținut intrarea în parla-
mentul ungar cabinetul de sub preșe-
dinția dlui Wekerle. Cu aceste cu-
vinte repetite la toate prilejurile a în-
cercat guvernul nostru să-și câștige
încrederea țării. Știa bine, că făgă-
duința aceasta făcută masselor mari,
lipsite de drepturi politice, va fi în
stare să-i câștige aderenți, cel puțin
pe câțiva vreme.

La 8 Aprilie s'a împlinit anul de
când actualul guvern a luat în mâni
cârmuirea acestei țări zdruncinate,
până în cele mai adânci temelii, de
sistemul de oblăduire al guvernelor libe-
rale — și nu a făcut nimic, absolut nimic,
pentru împlinirea misiunii înalte ce-a
luat-o asupra sa, — decât că din vreme
în vreme, iarăși și iarăși își reînnoia fă-
găduința sfântă a introducerii sufra-
giului universal.

Motivele-pretexțe pentru amânarea
prezintării acestui proiect de lege erau
veșnic aceleași: nu sunt terminate lu-
crările pregătitoare; nu e adunat ma-
terialul de lipsă; chestiunea nu s'a
putut studia în de-ajuns... Pretexțe
ridicole, când se știa că materialul de
date, pe care trebuia să se bazeze
proiectul, au fost și sunt adunate încă
de pe vremea cabinetului contelui
Tisza István; că aceste date au fost
lucrate și răs-lucrate sub guvernul
„drabantilor“, de ministrul de interne
Kristóffy, care a pregătit chiar și un
proiect de lege, cu o amănunțită ex-
punere de motive.

Adevăratul motiv, pentru care acest
proiect nu s'a prezintat Camerei a
fost însă altul. Trebuia să se aștepte

rezultatele experimentului cu sufra-
giul universal introdus în Austria.

Dela aceste rezultate se făcea pen-
dentă introducerea acestei legi și în Un-
garia.

În Austria experimentarea s'a făcut.
Alegerile dela 14 Mai n. s'au termi-
nat cu izbânda alor două partide
bine organizate: partidul creștin-so-
cial și partidul social-democrat, pe
lângă cari se mai înșiră vre-o două-
zeci de partide mănunțele cu man-
date disparente, în ce privește nu-
mărul lor.

Balotogiile și alegerile ce vor mai
avea loc în unele provincii, cu greu
vor putea da altă înfățișare raportu-
lui dinamic al partidelor. În aceeași
măsură, în care se vor întări cele-
lalte partide, se vor întări și aceste
două partide puternice, poate chiar
în măsură și mai mare.

Experimentul s'a terminat oare spre
satisfacția guvernanților noștri? Simți-
se vor, oare, acum și ei îndemnați să
facă și masele popoarelor din Un-
garia părtașe de acest drept.

Judecând după comentariile ce le fac
ziarele maghiare — oficiale, semi-ofi-
ciale și opoziționale — cercurile poli-
tice din Ungaria sunt mulțumite cu
rezultatele alegerilor din Austria. Cu
deosebită satisfacție se constată pre-
tutindena înfrângerea partidelor na-
ționaliste: a germanilor, a cehilor, a
polonilor...

Se va introduce, prin urmare, și la
noi sufragiul universal?

Ori-care ar fi, însă, părerea cercu-
rilor politice în ce privește aceste re-
zultate, împărțășirea cetățenilor de un
drept firesc, indiscutabil, nu se poate
face pendentă de rezultatele ce se ob-
țin prin împărțășirea cetățenilor cu a-
celaș drept într'un alt stat.

Sufragiul universal trebuie să se in-
troducă și în Ungaria între orice îm-
prejurări. Spre ținta aceasta trebuie să
tindem cu toții, pentru realizarea a-
cestui drept trebuie să luptăm pe toate
căile, cu toate mijloacele, *căci nu mas-
sele alegătorilor au să țină seamă
de dorințele guvernului, ci guvernul
are să țină seamă de voința poporului
ce se manifestă prin alegeri.*

Adunare de protestare s'a ținut și în
Philadelphia Pa, la 14 Aprilie. Inițiativa
adunării acesteia a luat-o societatea: „Bă-
nățiana.“ Președinte a fost dl Nicolae
Magdin. A vorbit dl Alexandru Băcilă în
contra proiectului lui Apponyi, apoi au ur-
mat la cuvânt și alți vorbitori, cari au spus
cuvinte aspre despre legea cea nedreaptă.
La sfârșit s'a adus un proiect de rezoluție
identic cu al adunării din Cleveland, (pe
care l-am publicat și noi la timpul său).

Garantiile constituției. Contele Negru
n'are noroc cu propunerile ce le prezintă
Majestății Sale. Pe semne norocul umblă
des de dimineața, iar dl Conte negru nu-
mai ziua târziu se scoală.

De luni de zile se tot zvonește că Majes-
tatea Sa și-ar fi dat învoirea prealabilă la
garanțiile constituției și că Andrassy azi-
mâne va aduce faptul acesta îmbucurător
la cunoștința Camerei.

Se știe însă că Maiestatea Sa, dimpotrivă,
a denegat sancțiunea prealabilă și că din
motivul acesta contele Andrassy, în repetite
rânduri, voia să-și dea demisia, dar a fost
îndupecat din partea celorlalți miniștri ai
cabinetului să mai stea, căci demisia lui
ar avea drept urmare demisia întregului
cabinet...

Din Viena vine, însă, acum o știre de
mare importanță.

Contele Andrassy ceruse dela Majestatea
Sa să aprobe și prelungirea judecătoriei cu-
riale (în chestiunea alegerilor), care lege
iasă din vigoare cu sfârșitul anului.

*Majestatea Sa a denegat însă această a-
probare pe motiv că actualul cabinet s'a con-
stituit cu misiunea de-a introduce și în Un-
garia sufragiul universal și astfel judecătura
curială n'are nici un rost.*

Majestatea Sa vrea sufragiul universal,
popoarele din țară îl vreau, numai cei cari
au jurat că-l vor introduce, nu-l vreau...

Ce ironie!

La revedere. Inflăcăratul naționalist slo-
vac, deputatul Ferdinand Iuriga acum și-a
început în temnița de stat din Vașpedeapsa
de doi ani, la care a fost condamnat pen-
tru „agitație“ împotriva „ideii de stat ma-
ghiar“.

Înainte de-a intra în temniță, adresat un
înduișotăr cuvânt de adio către poporul
slovac.

„Induișoși, dar nu înfrânt îndtept către
tine, de pe pragul închisorii, glasul îndu-
șeret al despărțirii. Pentru tine am muncit,
ție îți jertfesc fiecare suspin, lie-care la-
crimă a mea. Deslănțuiască-se deasupra ca-

petelo noastre vijelia, frângă-se fagul, crepe-se stâncile și zgudui-se pământul, noi vom sta locului, ca zidurile cetății... Pământul negru să-i înghită pe cei ce fug din luptă ca trădători...

Surori, Frați! Aduceți-vă aminte de mine în rugăciunile voastre și mângâiați-mi sufletul trimițându-mi măcar două-trei șire.

De-aupra Tatrei fulgeră turbat; și tună și trăsnește. Să n'avem însă teamă, fraților! Fulgerile vor trece, dar slovacii întotdeauna vor rămânea în viață.

Interviewul lui Kossuth. Excelența Sa ministrul de comerț i-a acordat ieri un interview ziaristului italian Rodolfo Foa, redactorul revistei „Italia all' Estero“. Dl Foa l-a rugat pe dl Kossuth („cel mai autentic bărbat de stat“ zire „Magyarország“) să-i dea câteva lămuriri în ce privește chestiunea naționalităților, iar Excelența Sa i-a împlinit rugămintea și i-a vorbit, cu deosebire despre chestiunea română. Dl Foa va publica acest interview în numărul mai apropiat al revistei sale — ca să aibă cititorii italieni prilej să rătă de bazaconiile fiului tatălui-său.

Ancheta presei. Miercuri după amiază s'a ținut a cincia ședință în chestiunea reformelor legii de presă. Pentru a caracteriza spiritul celor cari vor să facă această reformă, va fi de ajuns să dăm un mic fragment, să reproducem un mic incident... la cuvântul Szabados Sándor.

Nu țin de potrivite pentru aceste reforme zilele, de astăzi, dat fiind că spiritul de care e stăpânit parlamentul actual e hotărât dușman libertății de presă.

Ministrul Günther: Te rog să rămâi în chestiune.

Szabados: Mă miră că vorbim aici despre delictul împotriva onoarei, când în parlament chiar în aceste momente se codifică privilegiul marilor proprietari de-a-și insulta servitorii.

Günther: Nu pot permite să se facă aici reflexii la un proiect de lege ce se discută în parlament. — Încheie discuția!

„Agitator“ condamnat. Ministrul de interne, contele Andrassy în discursul său ținut anul trecut, a atacat naționalitățile și partidul social-democrat. Ziarul „Népszava“, în numărul dela 27 Novembre 1906, a publicat drept răspuns un articol „A tettek ideje“, în care arată că și țărani maghiari au să sufere aceeași soartă cași țărani naționalităților, numai cât aceștia sunt despuiați și de un alt drept: dreptul limbii.

Pentru acest articol, procuratura a pornit proces împotriva ziarului, cu motivarea că articolul agită la ură împotriva claselor și a naționalităților... Curtea cu jurați din Budapesta l-a condamnat pe Bodon Iános autorul articolului la 6 luni închisoare și 1200 coroane amendă...

Trăiască libertatea de presă!

Sinoadele episcopiale și șovinistii maghiari. „Pesti Hirlap“ și-a pierdut firea, de când cu hotărârea unanimă a sinodului dela Arad, ca Arhierii români să meargă la Majestatea Sa și să-l roage să nu sancționeze proiectul lui Apponyi.

„P. H-p“ vede în această hotărâre un atentat la adresa parlamentarismului maghiar, care e cea mai sfântă garanție a constituției milenare...

Parlamentarismul maghiar!... Reprezentat prin Markos și Nagy György, nu?

Opoziția croată.

Cum era de prevăzut, prietenia între Croați și „marele“ guvern nu putea fi de durată lungă. Astăzi stăm în pragul unei opoziții croate, — dacă guvernul nu va găsi că e mai consult să-și îplinească făgăduințele făcute pe când țara era cârmuită de „drabanți“.

Conflictul între Croați și coaliția maghiară a izbucnit din prilejul proiectului de lege relativ la pragmatica funcționarilor dela căile ferate. Croații cer să se respecte drepturile limbii croate în Croația.

Deputatul Supilo, odinioară atât de săbătorit de Maghiari, astăzi e luat la țintă de presa maghiară pentru că nu se mai mulțumește cu făgăduieli frumoase.

„Noi cerem — a zis Supilo într'un in-

terview ce i l-a cerut un redactor — respectarea drepturilor noastre garantate în legile fundamentale: să se respecte limba croată și la căile ferate din Croația așa cum o spune legea. Noi, în vremuri grele pentru coaliție, le-am dat mână de ajutor. Iar acum? Nimeni nu mai vrea să știe de drepturile noastre.

Nu noi am provocat conflictul, dar primim mânia ce ni s'a aruncat. Calea ce avem s'o urmăm e hotărâtă: noi stăm pe baza legii și nu vom ceda, pentru că nu putem ceda.

E însă exclus ca noi Croați să ne întoarcem la *status quo ante*, sau ca să ne mai împăcăm cu situația tristă de până acum, sau să dăm chiar mână de ajutor ca această situație ilegală să se sancționeze prin noua pragmatică“.

Deodată cu acțiunea deputaților croați s'au pornit și acasă, în Croația, adunările de protestare împotriva guvernului ungar.

Marți a avut loc, în Zagrab, o conferință a partidului drepturilor, în care li se exprimă deputaților croați încredere și recunoștință pentru atitudinea energică și bărbătească, ce-o observă în apărarea drepturilor Croaților și li se cere să lupte mai departe, ca limba maghiară să nu fie decretată limbă oficială și pentru căile ferate de pe teritoriul croat.

Aceeași rezoluție s'a adus și din partea partidului drepturilor din Kopreinic și Novigrad.

Clubul partidului pr gresist croat a adresat, ieri, deputaților croați, adunați în Budapesta o telegramă, ținută în termeni foarte energici. *Deputații sunt asigurați că în lupta lor pentru drepturile limbii croate națiunea întreagă e una cu ei.*

Pentru aplanarea conflictului s'a convocat pe ziua de astăzi o conferință, la care vor lua parte membri cabinetului ungar și o delegație a deputaților croați. În această delegație au fost aleși: Medakovici, Vrbanici, Pinterovici, Tuscan, Supilo și contele Culmer.

„Dispoziția deputaților croați e foarte rezolută“ — zice „Pester Lloyd“, anunțând alegerea aceasta.

FOIȚA ZIARULUI „LUPTA“

Comoara lui Colceag.

(Urmare.)

Dădu bătrânul din umeri, că nu mai înțelegea rostul întocmirilor și legilor țării, prea aspre pentru cei nevoiași și prea doimoale și ocrotitoare pentru boerime.

Nina nici atâta nu pricepea. Știa doar, că-i fata lui Colceag, că dela 12 ani avea și ea zile de lucru pe moșia boerească, că păzea oile, singura lor avere, că trebuia să meargă în clacă peste zilele scrise ori de câte-ori venea poruncă, și de câteva ori pe an să plece la curte cu câțiva pui grășciori în poală, pe cari să-i împingă cu mâinile ei în cotețele boerești.

Dar care era obârșia acestor datini și cauza pornirii lor, la acest lucru nu s'a gândit nici odată. S'a născut în mijlocul obiceiurilor acestora și s'a dedat cu toate, fără a-și da seama de bine ori de rău, de ușurință ori de greutate.

Mai știa încă ceva, la care adesea se gândia cu drag, că-i e dat să se mărite, să-și ia un însoțitor pentru toată viața cu care să împartă grijile cele multe și fericirea, de-o fi să fie. Și vremea aceasta era sosită, căci îi imuguriseră toate semnele fetiei.

Dar de cine să-și lege viața câtă i e

dată s-o mai trăiască. Până acum n'a întâlnit nici unul, care să-i prindă inima în mreajă.

De-aseară însă, de când s'a întâlnit cu ciobanul pe colnic, pare-că nu-i e inima la loc. Mereu își îndrepta privirile pe albul drumului spre baltă, doar l'o vedea venind și când nu zăria nimic, îi părea rău, că l'a mânat așa să umble pustiu după câtă osteneală avusese, să-i aducă tată-său o mioară. De-ar fi fost numai pentru atâta, mai bine n'o aducea, dar spunea de-o fată a lui Colceag, care ar fi mărișoară... și când îi venia în minte vorba asta, îi se îmbujora obrazul fetei și-i bătea inima, ca de spaimă. Dar ce să-i spună, când o sosi, de ce l'a rătăcit? S'or înțelege inimile mai bine și o tăcea graiul.

Isprăvise de muls. Vedrița mai bine de patru ocale era plină și acum a dat drumul mioarelor, cari behăiau sărmanele rupte de foame, să sugă apoi a tras opritoarea târlei.

Bălan, care sta alături lungit ridicând a lene pleoapele de pe ochii lui mici, roșietici și întorcându-i când spre bătrân, când spre fată, s'a ridicat și el și după ce s'a întins, să-și rupă oasele, a luat-o încet să dea ocol ogrăzii.

Simțise miros strein, căci începuse a mormăi întâi mai încet pe urmă tot mai tare până când a prins a lătra, pornindu-o în repe-

zială către gardul dinspre șosea, unde se oprise o umbră în întunerecul ce se lăsase.

„Cine-i?“ întrebă Colceag, îndreptându-se și el pe urma cânelui.

„Om bun!“ răspunde o voce hotărâtă dar blajină din mijlocul șoselei.

„Gândiam că iară e feciorul boerului, cam umblă noaptea, mânca-l'ar pustia... umblă în păcate pe la fete, umbla-l'ar damblaua“.

Cănele lătra să-și spargă plămâni, așa că n'a prins nimenea vorbele bătrânului, și nici el nu înțelegea pe călător, care se dase mai aproape să se poată vedea.

„La oi potaie!“ se răsti bătrânul dulăului, pentru a-l domoli, și dând câțiva pași mai repezi în urma lui, l'a alungat în fundul ogrăzii.

A tras apoi zăvorul porții și a eșit să întâmpine pe străin.

— „Ce vânturi te-abătură pe aici fărțate?“ întrebă bătrânul când umbra s'a apropiat de dânsul și-i întinse mâna.

„Dta ești nene Colceag?“ întrebă și flăcăul, care-i uitase sunetul graiului, ori că acesta s'a mai schimbat, s'a mai slăbit de greu vremilor și de bătrânețe.

— „Doar nu-i fi Costin al Spinzului“, începu iar bătrânul și s'apropie mai tare pentru a-l pipăi, căci nu-l prea slugiau vederile. „Ti! băt-ute-ar să te bată, ba chiar tu ești“, zise Colceag plin de veselie după

Caracteristic pentru situația gravă provocată de șovinismul maghiar e zvonul ce-l înregistrează mai multe ziare maghiare.

Deputații croați, în cazul când nu li-s'ar împlini cererile, sunt hotărâți să treacă în opoziție și să facă cauză comună cu partidul naționalităților, pentru a du.e împreună lupta împotriva guvernului.

O dovadă a situației grave e și călătoria ministrului croat Josipovich la Viena, unde a sosit aseară.

Baronul Iosipovich va fi primit astăzi în audiență de Maiestatea Sa.

ROMÂNIA.

Pentru congresul petrolifer.

Comitetul inginerilor italieni, întruniți la Bologna a hotărât să participe la congresul petrolifer internațional care se va ține în București și la care vor lua parte, după cum am amintit și cu altă ocazie, reprezentanții aproape ai tuturor statelor europene și americane.

Serbările dela 10 Maiu.

Am scris cu altă ocazie că în anul acesta nu vor avea loc obicinuitele serbări de la 10 Maiu, aceasta în vederea tristelor stări din țară. Aflăm acum că serbările totuși se vor ține.

Moartea lui Frederic Damé.

Știrile ce vin din România înregistrează moartea lui Frederic Damé unul dintre cei mai abili și conștii informatori ai străinătății pe terenul politic al țării.

De origine francez, a fost adus și naturalizat de prieteni de ai săi în România unde printr'o muncă cinstită, având și cunoștințe deosebite a contribuit la dezvoltarea presei române fiind pe rând redactor șef la „L'Indépendance Romaine“, pe urmă, director la organul partidului conservator „La Roumanie“ înființând de asemenea ziarul „La liberté roumaine“ care, a fost de scurtă durată.

Pe lângă activitatea lui pe terenul ziaristicii, Damé a mai lucrat un dicționar român-francez, o istorie a României și multe piese de teatru.

A funcționat apoi ca profesor de limba franceză la mai multe licee din Capitală și ca director de serviciu în ministerul cultelor.

Intreagă presa română se asociază la do-lul familiei meritosului defunct.

Alegerile în Capitală.

Alegătorii colegiului al treilea de Cameră din Capitală și din județul Ilfov se vor întruni în ziua de 6/13 c. în București pentru a alege 70 de delegați.

Alegătorii acestui colegiu vor vota în 10 secțiuni.

Pentru Senat, Capitala și Ilfovul vor alege doi senatori la colegiul I, și vor vota 2154 de alegători la acest colegiu.

Colegiul al II-lea de Senat va alege 5 senatori.

Alegerile din Austria.

În parlamentul Austriei au ajuns să fie partidele cele mai puternice, partidele cari s'au știut organiza: partidul social-creștin și partidul-social-democrat.

Aceste două partide, cari astăzi numără aproape câte 60 mandate și cu prilejul balotagiilor se vor spori binisor, — vor influența pe viitor situația politică.

Caracteristică e înfrângerea partidelor naționaliste. Gruparea lui Schönerer nu mai are nici un reprezentant; înșiși șefii au rămas în minoritate.

Rezultatul final.

Aștăzi se cunosc rezultatele tuturor alegerilor, afară de cele din Galiția. Au fost aleși 231 deputați, iar în 168 vor avea loc balotagiile. Și anume au fost aleși:

- 59 social-creștini;
- 57 social-democrați;
- 28 centrul catolic;
- 7 germani progresiști;
- 5 germani populari;
- 4 cehi tineri;
- 2 cehi bătrâni;

- 1 ceh național-socialist;
- 4 cehi agrari;
- 9 germani agrari;
- 3 pangermani;
- 6 ruteni tineri;
- 2 români;
- 10 italieni;
- 19 sloveni, part. popular;
- 4 sloveni naționaliști;
- 4 sloveni liberali;
- 1 slovac;
- 1 guvernamental;
- 4 cehi clericali;
- 1 în afară de partide;
- 1 german liberal;
- 1 polon clerical și
- 1 german radical.

Guvernul și alegerile.

Guvernul austriac, în general, e foarte mulțumit cu rezultatul alegerilor. Ministrul de culte Dr. Marchet, care a rămas în minoritate la Baden, și-a dat demisia. Ministrul-președinte Beck a fost primit în audiență de Maiestatea Sa, căruia i-a prezentat demisia ministrului Marchet. Maiestatea Sa însă n'a primit demisia.

Că actualul cabinet nu va putea funcționa vreme mai îndelungată, e mai presus de orice îndoială. Partidului creștin social care până acum n'a fost reprezentat în cabinetul ministerial, cu siguranță, va trebui să i-se pună la dispoziție două fotolii ministeriale.

Se zvonește deja de pe acum de un cabinet sub șefia principelui Carol Auersperg, ales la Gottschee, cu program german-progresist, dar cu vederi ce se apropie de vederile partidelor conservatoare. Din acest cabinet ar fi să facă parte și dr. Gessmann, unul dintre șefii partidului creștin social, dându-i-se fotoliul ministrului de culte.

Convocarea Reichsrathului.

În cercurile bine informate se pretinde că noul Reichsrath se va convoca pe ziua de 12 Iunie.

Balotagiile vor avea loc la 23 Mai, cele din urma alegeri (în Galiția) la 7 Iunie, așa încât la 12 Iunie se vor fi terminat toate alegerile din Austria.

În urma îmbucățirii forțelor, se pretinde că noul Reichsrath va renunța la discuția asupra mesagiului de tron și, după constituire, va trece numai decât la votarea, pe 6 Iunie, a bugetului provizoriu și la alegerea membrilor pentru delegațiune.

ce își viră ochii aproape sub căciula flăcăului, și bătându-l pe umere îl împinse ușor pe poartă în ogradă.

„Chiar eu nene Colceag, după cum vezi, eu în opinci și în căciulă“ rosti cu inima plină Costin, fecioru Spînzului dela țârla boerească.

„Veniam eu mai pe ziuă, dar sosii pe colnic, colea pe coastă o loatră de fetișcană, care mă îndrumă în altă parte, bătându-o-ar norocul s'o bată și cum mă zoriam s'ajung mai degrabă, n'avui vreme măcar s'o îi strâns o lecuță în brațe, că prea era nuștiu cum, nene Colceag“.

„Ca toate fetele măi băete, îți sucește gândul cum le place numai mișcând din buze și întorcând ochii!“

Nina nu mai trebuia să tragă cu urechea pentru a înțelege ce vorbeau și nici nu trebuia să vadă cine-i străinul, căci îl cunoștea și știa că avea să sosească. La lumina slabă a opațului se căznea s'așeze lucrurile prin casă, căci tătucul nu p ea avea obicei să pună, de unde ia. Fața i-se învăpăiașe și inima-i trăsărea de neastâmpăr, când știa că-și găzduiește norocul, un noroc frumos, cum n'au toate fetele sărace. Căci Costin al Spînzului are zeci de oi și apoi mai are așa ceva în făptură, că pleacă fata ochii, când dă cu el în dâra vo bi.

După ce Colceag l-a mai întrebat de una de alta și după ce flăcăul a început a-l

ispiti pe departe de față așezați unul alături de celălalt pe prispa casei, se ivi în prag o albeață, care a făcut pe Costin să tresară. Bătrânul își întoarse privirea și zărind pe Nina proptită între stâlpii ușei, o chemă mai aproape.

Costin s'a scuțat și i-a întins mâna dar îi s'abise graiul și i-se îndoiau genunchii, când trăgând cu paima peste frunte, pentru a-și limpezi mintea, a înțeles că fata din pădure nu era alta decât Nina lui Colceag.

Fata încă l'a primit cu o vădită căldură și ferindu-se de ochii bătrânului, i-a făcut semn flăcăului, apăsându-și degetul pe buze, să nu cumva să scoată vr'o vorbă despre întâlnirea lor din pădure.

În tăcerea, care urmase deodată, nu s'auzia, decât mirositul aspru al cânelui, care se apropiase prietenește de strein și descoperise mioara în glugă. Bătrânul iar l'a alungat, crezând, că vrea să se atingă de merinde.

„Nu-i nimica, nene Colceag, ia uite o mioară, are trei săptămâni, i-am adus-o dumneaei, că ale noastre-s mai sprintene, mai vioaie ca ale de baltă.“

„Ei!“ se miră lung bătrânul, „apoi de ce-ai mai ostenit, că aveam și noi dela Dzeu, ne-au fâtat toate patru ale noastre. Vezi fată de-o leacă de cină, c'o fi nemâncat băiatul ăsta și până una altă scutură plosca aia și de-o răspunde dă-o încoace“.

Fata a intrat în casă cu mioara în brațe și a adus plosca cu rachiul, pe care voinicul de altă-dată și cu cel de acum au început a o plimba bărbătește din mână în mână.

Și la toata înghițitura curgea norocul și fericirile din gura lor, iar după ce au prins inimă și unul și altul, ascultându-se mai cu drag, au dat în vorbă și de însurătoarea flăcăului și de mărișorul fetei.

„Păi nene Colceag“, începu Costin pentru a-și ușura inima, „să nu mai ocolesc cu vorba, să-ți spun drept de ce o tulii de vale. Ai fost prieten bun cu tata, D-zeu să-l ierte și îmi aduc aminte, eram de o schioapă, când vorbeai amândoi de încuscrire. Uite, să fie vorba sfântă, eu am venit să-i fac voia acu după moarte și să-ți cer fata“.

Bătrânul în duioșia ce-l cuprinsese deodată, n'a putut să zică nici o vorbă, s'a mulțumit numai să-i strângă pârintește mâna și să se apropie mai mult de voinicul pe care norocul i-l îmbia de sprijin pentru greutatea zilelor ce vin.

Într'un târziu după ce Costin îi povestise starea lui de acasă și cam ce întocmiri ar avea de gând să-și facă pentru a ferici pe aceea, ce i-o dăruie soartea, Colceag s'a ridicat de pe prispa și trăgând pe flăcău după sine peste pragul casei, l'a oprit înaintea fetei, care pusese masa p'o

Părerii despre alegeri.

Primarul capitalei Viena și șeful partidului creștin-social Dl Dr. C. Lueger a făcut ziaristilor câteva declarații interesante.

Partidul său își vede împlinite toate așteptările; în unele părți nici nu se așteptase la rezultate atât de favorabile. Ar fi însă ridicol să nu-ți dai seamă de forța ce-o reprezintă partidul social-democrat care fără îndoială va avea o influență importantă asupra desfășurării evenimentelor.

În ce privește participarea partidului creștin-social în cabinetul ministerial, dl Lueger și-a exprimat părerea că dorința lui ar fi ca partidul să nu fie reprezentat în cabinet, pentru a-și putea păstra întotdeauna independența absolută. De altminteri și cei doi bărbați vizați pentru fotoliile ministeriale sunt împotriva participării în cabinet.

Burdia se spală.

Duminecă în 29 Aprilie v. s'au deschis cele trei sinoade eparchiale ale bisericii române ortodoxe din țara noastră. Toată lumea a așteptat cu o vădită îngrijorare acest moment, căci el avea să decidă în o chestiune, care e chestiune vitală pentru întreg neamul. În momente ca acestea, se credea, că nimeni dintre aceia, pe cari voința poporului credincios i-a onorat cu mandatul de deputat al sinoadelor, nu va ști ce e șovăiala, ci va face numai aceea ce e în adevăratul interes al bisericii și al neamului. Așa se credea și așa se aștepta, pentru că în trecutul de 37 de ani de viață constituțională bisericească nu s'a ivit nici un singur caz când sinoadele să fi avut în sânul lor și dușmani ai sinoadelor, dușmani ai bisericii și dușmani ai neamului. Timpul mai nou ni-a dovedit însă că sinoadelor anului 1907 le este dat să aibă în sânul lor un mare dușman intern care sapă la temelia sinoadelor, bisericii și a neamului. Acest dușman scria la 2 Septembrie 1906 în o foaie nemțească din Budapesta următoarele:

„Sub partidul liberal, dușmanii statului ungar puteau să-și continue neconturbat agitațiile. În adunări bisericești, în sinoade și congrese, în seminarii teologice și în școlile confesionale, precum și în institutele financiare și economice... seducerea și agitarea poporului român a fost cultivată în mod sistematic.

pânzătură nouă nouă, ca la logodnă. Căci trebuia să mai ghiciască ea gândul voincului?

„Uite-o, Costine băiete, e aci, întreab-o, ce zice și de v'o fi lăsat' dela Dzeu să fiți unul al altuia, tot El să vă norociască și să vă dea, ce-ți gândi!“

S'a oprit fata din lucru, părând, a nu înțelege vorba, dar când i-a prins Costin mâna și a privit-o cu ochii umezi în față, au podidit-o și pe ea lacrimile și s'a alipit fără voie de sânul lui...

Dragostea i-a înlănțuit cu toată puterea ce o simt două inimi, cari n'au altă slujbă decât să iubiască și n'a întârziat nici ospățul, un ospăț ales, căci s'a îmbiat cu conașul, ficiorul boierului, care sosise de prin străinătăți, s'a îmbiat să cunune, cum fac de multe ori boerii, ca să-și facă mână bună cu prostimea.

N'ar fi rău obiceiul ăsta, că-i multă cheltuială și la o nuntă, care cade cam în spațele nașului, dar răul este, că cuconășul nu s'a îmbiat să cunune așa de flori de măr.

Lasă, că nu știa bine românește, dar era dedat la blăstămății și blăstămat îi fusese și gândul înaintea sfântului altar când a pus coroana de cununie pe fruntea mirelui și a frumoasei mirese. Urmează.

Cel ce a scris aceste rânduri se cheamă C. Burdia fost etc. etc. și după scrierea articolelor — „consilier al Maiestății sale“. Nu mai repetăm ce a urmat după scrierea acestor articole, căci lumea românească cunoaște destul de bine toate fazele chestiunii. Amintim numai scârba care a produs-o în toți oamenii de bine în urma unei astfel de purtări efiatice. Cei din apropierea lui Burdia, cei cari ar trebui să fie tovarăși de muncă cu el nu puteau însă să rămâie numai cu nemulțumirea în suflet, ci trebuiau, în interesul reputației lor și a instituțiilor pe cari le servesc, să caute a elucidă chestiunea așa cum trebuie. În ajunul sinoadelor eparchiale iată că vine un om de omenie și publică în numărul 95 al ziarului nostru un articol, în care cerea ca bătrânii și cărturarii poporului să-și ridice glasul împotriva Herostratului care a aprins urgia dușmanului asupra unei biserici vii — și sinoadele cari au fost atacate să-și rostească verdictul asupra dușmanului lor intern. Se cerea chiar ca sinodul Caransebeșului, din care face parte Burdia, să-l scoată din sânul său.

Nu era nici o exagerare, nici o pretenșiune nejustă în acest articol.

Lumea românească era curioasă să vadă acum, ce va face Burdia și ce va face sinodul.

Ce-a făcut Burdia? În ziua deschiderii sinodului dânsul în loc să se ducă acolo, unde l-a trimis încrederea poporului, s'a dus acolo, unde-l chemau dușmanii neamului, s'a dus la Lugoj, unde tocmai în acea zi se ținea adunarea de constituire a partidului guvernamental și unde avea să se întâlnească și să se plimbe de braț cu dușmanul Românilor, cu Iulian Weisz, eroul dela Bocșa. În același timp a trimis sinodului din Caransebeș o scrisoare, în care declară, că el nu a scris articolele din „Budapester Tagblatt“, ci a dat numai informații orale lui Weisz Iulian, directorul acestui ziar, iar el, a scris articolele din chestiune. Ceea-ce s'a scris însă despre corporațiile bisericești (în pasagiul reprodus de noi) el n'a spus nici odată și nici n'ar fi putut să spună așa ceva, fiind el membru al acelor corporații. Așa scrie sinodului românesc Burdia, care era la adunarea ungurească din Lugoj și care în opt luni de zile dela apariția articolelor iscălite de el și scrise de alții (?) n'a avut vreme să se declare autorul sau neautorul lor. După-ce presa românească l-a înfierat ca pe un netrebnic, după ce n'a fost vorbă aspră care să nu i-se fi aruncat în față, el tace, și-și continuă manoperele pe la Caransebeș, pe la „Poporul român“, pe la Bocșa, pe la Lugoj și prin alte locuri căutând undeva vr'un loc în care să răsuflă în mod echivoc. Odată a găsit acest loc în Sibiiu, unde a declarat și n'a declarat că „articolul n'a fost gândit așa cum a fost publicat“ și că a voit să spună că „unele persoane cari fac parte din corporațiile noastre înalte bisericești, nu se pot reține să nu facă politică și când fac parte din ele, firește nu în ședință, ci afară de ședințe, pe stradă, în cafenele și în crișme.“

*

Ar fi de prisos să mai tâlcuim din nou întreaga afacere. O aducem pe tapet numai fiindcă Burdia „s'a declarat“ în sinod, plâsând un nou neadevăr, de care s'a prins ca de ultimul paiu menit a-i scăpa viața.

De ce nu s'a dus în persoană la Caransebeș? Asta n'o întrebați, pentru-că e știut, că un om nu poate fi de-odată și în Lugoj și în Caransebeș, și-apoi — de aceea a lăsat Dumnezeu scrisoarea... care „non erubescit“.

Declarația lui Burdia pe care nimeni n'o poate lua decât ca un nou act de decadință sufletească, trebuie să întărească în toți convingerea, că în el nimeni nu poate privi decât pe un dușman pervers al nostru, sub toate raporturile și că împotriva lui trebuie să se îndrepte toate nizuințele oamenilor de bine.

BULETIN PARLAMENTAR.

Ședința Camerei.

Joi, 16 Mai n.

Astăzi deputații naționalităților suni iarăș mai mulțșori. Li atrage proiectul de lege despre servitori.

Contele negru, se arată și el; dar iese după o clipă iar în culoare, unde conferează cu Ábrányi, șeful biuroului de presă.

Apoi Andrassy povestește cu Josipovich, Josipovich povestește cu croații săi, o ceată cu frunțile încrețite, cari în zilele din urmă lasă naibii sfaturile din sala cea mare și își țin sfaturile lor într'un ungher sub perete, lângă intrările deputaților naționaliști. Croații vorbesc cu Supillo, iar Supillo, se pomenește că e încunjurat de ziariști.

— Un congres de antisemiți? întreabă un răutăcios.

Ai naibi antisemiți, toți cu nasurile carne.

Se asigură, că o fracțiune dintre patruzeci și optiști în frunte cu Ugron, va vota contra proiectului.

Giesswein preotul sociolog vorbește contra proiectului cu gesturi de agitator. Brațele îi sunt mereu ridicate, mereu în vânt. Atâta nu ajunge. Giesswein vorbește și cu degetele dela ambele mâni, le deschide, le resfiră, le încheașă.

Nu mai încape nici o îndoială, omul acesta are toate cele zece degete la mâni. Acei, cari sunt aproape de dânsul, trebuie să grijească bine, căci de unde nu, Giesswein își bagă câteva degete în ochii lor.

După pauză intră și Apponyi în sala de ședințe. Vine cu Maniu, care se oprește însă și ia loc lângă Polit.

* * *

Ședința se deschide la orele 10 a. m.

Președinte: Iuliu Justh apoi Návay.

După pauză Rakovsky.

Din partea guvernului sunt prezenți: Apponyi, Andrassy, Darányi, Günther.

Din partidul naționalistilor. Coriolan Bre-diceanu, Iuliu Maniu, Aurel Vlad, St. C. Pop, Kollar, M. Hodza, M. Polit, I. Manoilovici, Musitzki.

Se cetește și se verifică procesul verbal al ședinței trecute.

Se rezolvesc propunerile și înștiințările președintelui.

Se urmează dezbateră asupra proiectului de lege despre rapoartele de drept dintre agricultori și dintre servitorii aplicați în agricultură.

Alexandru Giesswein: Mărturisește, că proiectul de lege luat în dezbateră, nu în pare, că ar fi la o culme ideală; de altă parte însă nu îl consideră de incorigibil. S'au făcut îndreptări și în comisiune și nu este exchisă posibilitatea unor îndreptări și în cursul dezbaterii în Cameră.

A luat cuvântul pentru a contribui la aceste îndreptări. Și atunci, când declară, că

primește proiectul în general, declară totodată, că îl primește numai cu acea condiție și în acel caz, dacă i-se va face o corectură în acel înțeles, ca să nu se suprimă dreptul lucrătorilor de a intra în grevă. Greva nu însămnă nici de cum, că lucrătorii nu ar vrea să lucreze cu ori-ce preț; ci că vreau să lucreze numai atunci, dacă li-se vor împlini unele condiții, prin cari ei așteaptă o îmbunătățire a sorții lor. Iar aceasta sunt în drept să o caute și lucrătorii, cum o caută ori-cine în lume.

Fără îndoială grevele sunt simptome bolnăvicioase ale vieții economice, da simptome bolnăvicioase, pe cari însă nu le vom putea îndrepta sufocându-le cu arma, ci trebuie să căutăm, unde zace rădăcina răului, trebuie să căutăm cauzele și pe acele să le extirpăm.

Polemizează cu Mezöffi și încearcă să arate cu argumente rabulistiche, că acele dispoziții ale proiectului, cari se refer la regulamentul, la disciplinarea servitorilor, nu restrâng libertatea acelor, ci sunt numai spre binele și al lor și al stăpânilor. Noi, toți, câți suntem aci, — întrebă oratorul — nu am stat sub disciplina caselor părintești și când eram de optsprezece, de douăzeci de ani. Și, vă întreb, domnilor, ce s'ar fi ales de noi, dacă nu am fi avut parte de această disciplină? Disciplina aceasta, așa, cum o prevede proiectul, este necesară și nu trebuie să interpreteze și nu va interpreta nimeni astfel dispozițiile proiectului de lege, că stăpânul ar putea să'l maltrateze pe servitor.

Atinge chestia agitațiilor. Noțiunea „agitației“ este foarte vagă! Dar nu se poate închipui nici un progres, dacă nu vor fi oameni cari să se însuflească pentru anumite cauze și dacă se însuflețesc să-și caute a le face propagandă. Aceasta nu e încă nici decum o agitație, care ar trebui pedepsită. Agitația punibilă este aceea, care trece peste limitele dragostei pentru cauză. Și se lasă purtată de ură împotriva acelor, cari au interese contrare.

Se alătură la propunerea lui Hollo, ca să se primească proiectul în general; iar desbaterea pe paragrafi să se pună la ordinea zilei „oare-când“ după vacanțele de Rusali.

Emil Nagy: Vorbește pentru proiect. Crede, că sunt a se apăra nu numai interesele servitorilor, ci și ale agricultorilor, cari sunt pătura cea mai patriotică a populațiunii, pătura, care a știut totdeauna să jertfască din al seu, din interesele sale, atunci, când această jertfă o cer interesele țării.

Aduce vorba despre agenți și spune, că legile nu sunt complete și că nu dau destul scut și sprijin economilor față de agenții, cari de multeori îi exploatează. Preste tot mijlocitorii prea mulți scumpesc traiul pentru consumenți și împuținează câștigul, pe care ar trebui să'l ia producenții.

De ce nu ar avea curaj guvernul ca să aducă dispoziții legislative, pentru scopul ca raportul dintre producenți și consumenți să fie cât se poate mai nemijlocit? Să fie numai atâția mijlocitori, câți sunt absolut de lipsă pentru întreținerea acestui raport și cât se poate suporta fără o îngreunare nedreaptă atât consumenții, cât și producenți? (Aplauze pe băncile poporalilor.)

Revin asupra proiectului, pe care declară că îl primește în general, în convingerea, că se vor putea face încă unele îmbunătățiri în cursul desbaterii pe paragrafi.

Fábry: Dacă ia cuvântul, o face numai ca o consecință a ținutei, pe care a avut-o în comisiune, unde s'a aflat față în față cu deputatul Mezöffi.

Di Mezöffi era de părerea, că proiectul este în detrimentul intereselor servitorilor; iar d-sa, Fábry, a crezut, precum crede și acum, că proiectul este păgubitor pentru agricultori, pe cari îi încarcă prea cu multe sarcini. Astfel oratorului și Mezöffi, pornind din motive deosebite s'au întâlnit într'un

singur punct: că proiectul nu-i mulțumește, și că nu-l pot primi. Constată aceeași deosebire de sentimente față de proiect și aici, în Cameră, și în urmă același acord și de o parte și de alta, că proiectul nu e bun.

Vorbește din punctul de vedere al agricultorilor-proprietari și respinge proiectul.

Bródy Ernő: vorbește contra proiectului. Condamnă tendința pe care o observă că se afirmă și sub regimul coaliției de a se urma politica protecționistă și monopolizatoare, care era sistemul de guvernare al epocii liberale.

Vede în proiectul actual o protecționare a proprietarilor agricultori față cu servitorii pentru aceea nu poate consimți cu tendințele proiectului.

Ori poftiți, a urma înainte cu crearea fideicomiselor după cum a făcut guvernul proclit liberal. Urmați înainte sistemul de a cârmui țara prin ordinațiuni. Citează declarații rostite ori scrise — pe vremuri de unii membri ai coaliției, — cu totul înalt înțeles decât cum aceiași domni se declară astăzi. (Zgomot. Președintele sună.)

Proiectul cuprinde o dispoziție, în tenoarea căreia, dacă servitorii ori proprietarii nu abzie contractul cu două luni mai înainte de sfârșitul anului de serviciu, contractul se prelungește încă pe un an în mod automatic. Pentruca servitorii să se poată orienta pe deplin și să se știe apăra față de asemenea dispoziții, ar trebui și o altă dispoziție, care să le impună proprietarilor agricultori, ca să-și înscrie servitorii la vre-o facultate juridică; pentrucă numai un jurist iscusit se poate orienta ușor și cu siguranță, când e vorba de dispoziții de natura aceasta.

Respinge proiectul.

L. Návay: Vorbește tot pe struna acelor, cari țin să aperse interesele proprietarilor. Insistă mai mult asupra paragrafilor referitori la disciplinarea servitorilor. Chiar dacă acești paragrafi aduc o înăsprire a dispozițiilor de până aci, împotriva cui se îndreaptă înăsprirea aceasta? Fără îndoială împotriva servitorilor răi; dar nu numai ei sunt în proiectul de lege ci sunt și dispoziții împotriva proprietarilor agriculturi.

Primește proiectul, despre care crede, că va fi salutar.

Sedința se ridică la orele 2 p. m.

Se fixează ordinea de zi a ședinței celei mai apropiate.

1. Propunerile președintelui.

2. Urmarea desbaterii asupra proiectului de lege la servitori.

Ședința cea mai apropiată se va ținea Vineri, în 17 Maiu st. n., la orele 10 a. m.

Cronica externă.

Evenimentele în Rusia.

Proiectul referitor la desființarea tribunalelor de războiu și la revizuirea sentințelor date de acestea a fost respins. Ministrul de justiție a arătat într'o lungă vorbire că proiectul nu poate fi primit, din cauză, că Duma a prelucrat acest proiect fără a considera formalitățile legale.

Prima Mai în Rusia.

Agenția telegrafică rusă aduce știrea, că în mai multe orașe majoritatea lucrătorilor a serbat ziua de 1 Mai printr'o întrerupere a lucrului de 24 de ore. În Petersburg poliția a împiedecat manifestațiile socialiste și a sugrumat încercarea lucrătorilor de a pătrunde în cortegii cu steaguri roșii în frunte pe străzile orașului și de a cânta cântări revoluționare. Grupurile de cetățeni erau împrăștiate.

În suburbiul Lessusi s'au întâmplat câteva ciocniri între poliție și mulțime.

S'au tras focuri de arme rănindu-se mai mulți și dintr'o parte și din cealaltă.

Un lucrător s'a sinue, pentru a scăpa să nu-l aresteze, atâta groază poartă lumea de temnițele rusești.

S'au făcut mai multe arestări. Din trei orașe din țară au sosit de asemenea știri, că s'au operat arestări.

Invingerea cabinetului francez.

În ședința dela 15 c. a Camerei franceze s'a pus la ordinea zilei votul de încredere al guvernului.

Au votat pentru 327 de deputați și 200 contra.

Majoritatea cuprindea stânga radicală și democratică, uniunea democratică și republicană și mulți din membrii stângesocialiste-radicali.

Minoritatea o formau partidul din dreapta și mulți dintre socialiștii uniți și cei moderați.

Ziarele antiguvernamentale susțin, că votul de încredere dat cabinetului Clémenceau nu are durată și acesta va întâmpina iarăși greutăți în chestia luării de către stat a liniei de vest, care se va pertracta în curând la Senat.

Foile radicale zic, că desbaterea a creat guvernului o situație parlamentară trainică și că partidele radicale au lângă ele majoritatea poporului.

Papa în interesul bisericii sale.

Papa a dăruit 100.000 de franci Institutului catolic din Franța și a adresat totodată o scrisoare episcopilor, cari au în grijă acest institut, prin care insită asupra necesității de a se susține aceasta înaltă instituție, de a se angaja noi profesori pentru propunerea istoriei creștinismului și a religiei și a se îngriji, ca școala să fie cercetată de un număr cât mai mare de studenți.

Abstinența parlamentară a liberalilor spanioli.

Partidul liberal spaniol s'a hotărât să se retragă dela desbaterile din Cortes. Deputatul Moret vorbind într'o adunare a partidului liberal, a făcut propunerea, să condamnă manopera electorală a guvernului prin presă și prin meetinguri.

Adunarea a primit cu unanimitate această propunere a lui Moret și partidul a început activitatea s'a în acest sens.

Din Macedonia.

De curând a fost găsit un manifest al organizației comitetului bulgar, prin care acesta apelează la „frații și lucrătorii“ macedoneni, de a părăsi rivalitatea dintre ei și de a se uni pentru stărpirea dușmanilor lor sârbi și greci.

Scrisori din București.

II.

Prietene,

E, poate, cam târziu să-ți mai spun ceva despre Academie. Dar știu că tu urmărești, ca atâția alții la noi, prea puțin lucrurile de interes cultural din România, prin urmare îți pot trimite, ca un epilog al scrisoarei trecute, știrea cea din urmă privitoare la această instituție. Mai ales acum, când s'a publicat o amănunțită dare de seamă despre activitatea Academiei noastre. S'ar vedea cu cât muncește mai mult vechiul așezământ unguresc, cari anume sunt terenele unde ne lasă în urmă, și ce savanți au maghiarii în specialități de cari la noi, nu se pomenește. Aceasta e numai o constatare, ce trebuie reținută, nu scopul scrisorii mele.

Eu vreau să-ți spun numai de atâtea „vorbe grele“, spuse Academiei noastre, cari sunt cu atât mai dureroase cu cât sunt mai meritate. Nu știu cum se face, că forul acesta suprem repetă greșelile. Nu e mult

de când membrii lui au trecut pe lângă opera lui Vlahuță reci, fără înțelegere și astăzi avem o nouă decepție: nepremierea lui Brătescu-Voinești, autorul lui Pană Sfântul. Sguduirea ni-a fost cu atât mai mare, cu cât mulți știau că secția literară îi decernase premiul, și nu știam de isprava plenui... Imi aduc aminte de ședința festivă. Era, mi-se pare, Marți în săptămâna patimilor. Lume multă, pistriță, agitată, vorbea cu aprindere... „Nemuritorii“ ședeau tacticoși, liniștiți, aruncau doară din când în când priviri pline de înțeles spre câte unul dintre norocoșii cari stăteau pe băncile din sală. Erau premiații, laureații, așteptând să li-se citească, în raport, numele, să se ridice publicul din galerii cu ochii întrebători, să audă șoapte emoționate „ăsta e, — nu, celălalt...“ Și între ei nu vezi figuri de scriitori cunoscuți, nici de învățați. Colea un chip mărunțel, cu gura strâmbă și nasul mare, neregulat ascunse, în barba și în mustățile castanii. Intr'altă parte un tânăr plin, rumân la față, cu părul negru creț, cu îmbrăcămintea atât de proaspăt și de suspect potrivită pe corp încât își face impresia unui vechil care și-a încercat un rând de haine și încă nu te-a desbrăcat.

Dar iată, începe dl Kalinderu. Vocea aspră, cu pronunțarea jignitor de franțuzită, spune de regrete pentru scaunul de care se desparte și pe care nu va mai sta, de chemarea instituției în fruntea căreia a fost cățiva an, de felul, de felul cum înțelege să se încurajeze începătorii, până ajunge la premii. Acum toată lumea își manifestă sentimentele, prin gesturi, prin vorbe, șoptite nervos, numai „persoanele în chestiune“ zimbesc, roșii de modestie.

Impresie bună a făcut numai recunoașterea lui S. Pușcariu. O seamă de nume au fost primite cu indiferență sau cu nedumescite ridicări de umere. Știrea că un premiu „s'a capitalizat, dar s'au luat măsuri...“ a consternat pe cei mai mulți. Pe mine nu mi'a încălzit nici după ploaie chepeneag, vreau să zic „măsurile pentru viitor...“ Și s'au prezintat, prietene, la premiul acesta cele mai alese cărți din literatură din ultimul an. Erau nume cari se rostesc cu cea mai curată dragoste astăzi: Brătescu-Voinești, Sandu, Sadoveanu, Gorun, dna Farago-Fatma etc. Și noi cari am mers acolo, la ședință, cu bucurie să ascultăm raportul despre premii, am rămas opăriți. Și ne uitam după „moșul“ cumpătat, senin, sigur, apreciator fără greș al frumosului, după Maioreșcu. Nu era la ședință, nu era nici în București. Și aud pe cineva lângă mine: „Mă, i-a fost silă, i-a fost greu să rămână, de-aia a plecat“.

Cea mai urmat, n'are importanță. Rapoartele cetite atunci vor apare în Anale, alături de unele cari ar fi trebuit, ele cetite, și alături de atâtea cari n'ar fi bine să vadă lumina tiparului. Rămânem deci, pe urma sesiunii din primăvara aceasta, cu convingerea că Academia se depărtează din ce în ce de iubirea vieții românești celei adevărate, că sunt îndreptățite revoltele și cuvintele aspre împotriva ei, că nu trăiește atât prin însemnătatea ei de prima noastră instituție culturală, cât prin talentul, hărnicia și cinstea cătarva bărbați, rătăciți par'că în pustiul neguros, fără atracție, fără dulci chemări tainice și fără mărire reală, care e Academia Românilor.

Să te plângi de starea aceasta de lucruri? N'are nici înțeles, nici haz. Eu zic: să ne bucurăm, de o camdată, că urmărește un-ori potece cari duc spre culmile conștiinței. Să ne alinăm durerea cu amintirile s'a premiat, cândva, Coșbuc, s'a premiat Goga...

A, Goga! Imi pare bine că mi-a picat supt condeiu numele acesta, căci am cu ce imi lua rămas bun dela Academie, dela isprăvile ei. O să-ți spun, pe scurt, ce impresie face în București noua față, cu care se arată acest vânos tălmăcitor de frumuseți.

Se credea — vechea părere îngustă și unilaterală — în România, ca și la noi în Ardeal, mai cu seamă atunci, când am trebuit să ne gândim la lucrul acesta, că orice poet iese la câmp, în grădină, sau dacă n'are cum își mulțami plăcerile acestea, privește pe fereastră la cerul albastru, cu soare ziua, noaptea cu lună și cu stele, câte odată noros, apoi își coboară privirea beată de farmec la vr'un copac de pe marginea bulevardului, la vr'o biserică veche, pe urmă închide ochii. Apoi, un glas fin șoptește, un cuvânt armonios, bun de rimă sunătoare, deșteptător de imagini, și versurile încep să curgă, domol ca să le poată pune pe hârtie, picurând cu regularitatea strasinelor după ce încetează ploaia. Și „gata poesia.“ Atâta e un poet.

Prin urmare mulți inși au încreșit, gânditori, fruntea, când au cetit că „poetul“ Goga a fost ales secretar literar al Asociației, mulți au fost convinși că s'a mântuit cu poezia și s'au mântuit trebile mătușicăi din Sibiiu cu reședința în casa națională. Au trecut câteva luni numai. A apărut „Țara noastră“, revistă bine făcută pentru popor. „Luceafărul“ iese ca și până acum de îngrijit. Lucrările Asociațiunii, pe cât se poate afla din ziare, dau înaintea. Fierberea, mișcarea, e mai intensă, se simțește îndrăzneală tinerească, este vigoare.

Va să zică n'a încetat cântecul Muzei? S'au înțefit, s'au înmulțit silințele pentru luminarea poporului? Știm, ăsta e semn bun! Dela o vreme, iată, apar, sub iscălitura lui O. Goga, câteva notițe, articole polemice. Se spun multe adevăruri despre nevoile neapărate ale vieții noastre sufletești de astăzi, intrasigente, într'o formă necruțătoare, ironică, personală. Fondul însă dovedește cunoștințe neașteptate, calități de gândire serioasă și de pătrundere, de înțelegere a vremilor noastre. Din răspunsurile, din atacurile, din toată hărțuiala ce s'a încins în jurul ideilor spuse de el, se desfac mai limpede două lucruri: Goga se dovedește bărbat cu pregătire temeinică și cu calități cari îi asigură biruința în lupta, la care e chemat în Ardeal, și că atâția „oameni mari“ de-ai noștri, conducători, stăpâni de ziare (cum ai zice: stăpân de țarle) și doritori de a parveni, vor trebui să-și închidă gurile, să muncească numai unde se pricep, să se stâmpere cei mai mulți dintre ei sau să-și schimbe felul de-a lucra după porunca zilei de astăzi. Altfel vor rămânea meșteri-strică pe cari îi va înlătura generația fără ambiție de gloriolă și fără gânduri nemărturisite, care se sporește din zi în zi.

Da, prietene. Pentru bucureșteni cari se interesează mai de aproape de ce se petrece la noi, haina nouă, de luptător pentru

idei simple, sănătoase, a lui Goga, a fost, o surpriză, ca și meșteșugul de a scrie și în proză. Aceștia îl urmăresc cu simpatie, discută radicalismul lui, riscă profesiile privitoare la tactul, la cumpătul, la alegerea momentului când va fi bine să vorbească, în viitor, — și râd de naivitatea celor ce ar vrea să-l surghiunească în Olimp. Mulți văd chiar, în toată agitația aceasta, semnele neînduioase ale unei fase nouă, realiste și mântuitoare, în care am fi intrat. De-ar da D-zeu. — Eu? Inregistrez ce aud și-ți trimit și ție știrile.

Bun tovarăș.

Curpen.

Din Basarabia.

În numărul de ieri am reprodus un articol, pe care l'am transcris din „Moldovanul“. Azi am primit la redacție numărul doi din „Viața Basarabiei“. Ținem să spunem despre această foaie că ea apără de aici încolo de două-ori pe săptămână: Duminica și Miercurea sau Joia. Dela întâiu lunie va apare apoi de trei-ori pe săptămână iar mai târziu zilnic. Atunci se va mări și formatul. — Acum apare în două ediții — se zice. De fapt însă sub numele de „Viața Basarabiei“ apar două foi cu cuprins în mare parte diferit — ceea-ce e un bine. În ediția populară, tipărită cu buchi se dau lucruri pentru țărani, în ediția cu litere latinești, destinată pentru Românii din alte părți, se dau știri despre lucrurile din Rusia și despre starea Românilor. Ar fi bine dacă în această ediție ni s'ar da mai multe știri despre Românii din Basarabia, căci acestea ne interesează, iar nu știri despre lucruri rusești pe cari noi le putem cunoaște și din ziarele dela noi.

În ce privește programul acestei foi spune, că în ce privește chestia națională „păstrează cea mai deplină băgare de seamă... n'avem încotro“. Despre această atitudine dl Iorga zice: „aceasta poate, că este o tactică locală și atunci se poate admite“. De sigur! În altele, V. B., reproducând cuvintele unui ministru francez, zice: „Noi nu ne supunem nici reacționarismului, nici revoluției. Noi suntem poporanști fierbinți; noi mergem înainte cătră reformele adevărat necesare“ etc. Oricum ar fi, foaia aceasta va aduce cu atât mai mare folos fraților noștri Moldoveni din Basarabia, cu cât se va răspândi în pături mai largi — ceea ce i-i dorim din suflet. Am avea însă o rugămintă: de ce n'ar da o atenție mai mare celorlalte zece milioane de Români, din viața cărora să povestească întâmplări și lucruri folositoare?

Numărul 2 al V. B. anunță, că cel dintii ziar românesc apărut la 24 Maiu anul trecut, „Basarabia“ dlui E. Gavrilă, a fuzionat cu V. B. — Din acest număr facem cititorilor noștri plăcerea de a reproduce în coloanele noastre un scurt articol, care e de o deosebită actualitate și pentru noi Români de aici. Articolul nu e semnat de nimeni și e luat din ediția cu litere latinești. Titlul e: „Școlile sătești și limba în ele“. Iată-l:

În cercurile intelectualilor moldoveni mult se vorbește acuma despre viitoarele școli sătești cu limba moldovenească.

Școlile sătești de toate felurile, care există în Basarabia, (ministeriale, bisericesti, zemstvești și alte) nu mult se deosebesc una de alta, fiind că învățământul în ele deopotrivă suferă mult și adânc, din lipsa desăvârșită a limbei părintești a sătenilor basarabeni.

Adese-ori învățătorul nu cunoaște de loc moldovenește, iar ucenicii nu înțeleg de loc rusește; astfel la început învățătura e aproape absolut cu neputință. Se observă de multe ori că țărani noștri moldoveni nu se pot obișnui cu limba rusă. După eșirea din școală în mîntea lor nu rămân decât foarte puține cuvinte rusești. Iar rugăciunile slavone, învățate la școală, săteanul nostru le spune totdeauna fără orice rost. Unii după un an de zile petrecut în școală, nu știu chiar să se iscalească.

Astfel toți Moldovenii din Basarabia, căroră învățătura norodului le este scump, trebuie deci, să lucreze ceva pentru a îndrepta aceste neajunsuri mari.

Dar în privința mijloacelor, în care stă această îndreptare, găsim o mare divergență de vederi. Unii zic, că pentru învățătura moldovenească trebuie cu desăvârșire înlăturată limba rusă.

Ei spun drept, că Moldoveanul, eșit din școală, peste un an își spune, că știe „ce-a uitat Rusul“. El nu se poate folosi de învățătura școalelor de azi, căci amestecă chiar însăși limba rusească cu știința. În mintea lui simplă aceste două lucruri sunt nedespărțite. Și pricina este, că limba rusă chiar în graiul ei viu este pentru el tot așa necunoscută ca și celelalte științe s'au obiecte de studiu. De aceea anume el nu se poate deprinde nici cu limba rusă, nici cu învățătura. Tocmai din această idee iese, că numai limba părintească poate să-i dea lui știința strămoșească.

Astfel limba moldovenească în școală ne trebuie nouă, din pământ. Tocmai cu limba asta ne vom deștepta, și vom ajunge luminați și înțelepți.

FRANZ JOSEF Apă purgativă

In contra constipației și urmările ei.

ȘTIRILE ZILEI.

Joi, 16 Mai.

— **Cununie.** D-șoara Milita Pop-Zászló din Seleuș și dl Constantin Bucui din Lugoj își vor serba cununia în biserica română din Seleuș, la 20 Maiu nou, orele 11 a. m.

— **Pilde de urmat.** Congregația comitatului Cluj, în adunarea sa din urmă, a îndrumat consiliul orașului să redacteze un regulament împotriva alcoolismului. Consiliul a și satisfăcut acestei îndrumări hotărând ca de Sâmbătă seara până Luni dimineața să nu se mai poată vinde în Cluj nici un fel de beutură alcoolică.

Păcai numai că acest regulament nu mai poate fi aprobat de congregația de primăvară a comitatului, după-ce adunarea aceasta s'a ținut deja.

— **Nou ziar în România.** Căpitanul Daniel Ionescu, vechi membru al partidului liberal din România și candidat la colegiul III (țărănesc) de Cameră din Dolj, publică un ziar săptămânal „Voința Țăranului“ cu tendințe socialiste.

— **O cununie.** La 21 Mai n. va avea loc, în Budapesta, cununia avocatului dr. Boronkay Dénes cu d-șoara Polonyi Vilma.

Să ne gândim puțin. Pe când era ministru, dl Polonyi— spre cea mai mare uimire a juriștilor — l'a numit pe dr. Boronkay Ignác, tatăl mirelui, președinte al tribunalului comercial din Budapesta. Polonyi a protestat atunci că numirea s'ar fi făcut din ceva considerații familiare...

Ne mărginim să constatăm că desmintirile nu spuneau adevărul. („B. Naplo“).

— **Apucături evreești.** Nu e aproape zi, să nu apară în capitala țării vre-o revistă nouă, care n'are altă misiune de cât să stoarcă dela guvern un pașal și-apoi să apară. Nu de mult apăruse în Budapesta revista franceză „Revue d'Orient“, a cărei redactori erau avocatul Almásy Peter și

„ziaristul“ Szádovszky Zoltan, om care a mai avut de a face cu tribunalele corecționale. Acești redactori au angajat pe seama „redacției“ mai mulți servitori, dela cari au cerut cauzie — pentru ca să le mănânce. Cei păgubiți au denunțat mișeliile la tribunal, care i-a pus pe amândoi redactorii sub acuză.

— **O icoană din Rusia.** Viața Basarabiei scriind despre Paștile în Chișineu zice: „Oameni beți se vedeau pe străzi foarte puțini fiindcă în zilele sărbătorilor berăriile și birturile cu vin au fost închise. Deci bețivii n'au avut prilejul de a-și arăta cheful.“

— **Kossuth și „Gott erhalte“.** În Cinci-Biserici eri s'a deschis expoziția industrială. Eri seara, Kossuth Ferencz a asistat la petrecerea de vară aranjată de casinul de-acolo. La intrarea lui, muzica militară a intonat marșul lui Rákoczy. Publicul a aplaudat. Lăutarii, văzând insuflețirea, au intonat și ei cântul lui Kossuth: „Kossuth Lajos azt izente“. . . . L'au intonat. Apoi, de-odată au încetat. Ce s'a întâmplat? S'a întâmplat că li-s'a dat poruncă, să nu mai cânte. Cântecul lui Kossuth nu este ertat să se cânte.

La sosirea arhiducelui Frideric, muzica militară a intonat «Gott erhalte». Și l'a cântat până-n sfârșit. Pentru-că «Gott erhalte» trebuie cântat.

Cântecul lui Kossuth nu-i ertat, «Gott erhalte» trebuie. . . . Pentru aceasta a ajuns, doară, Kossuth Ferencz ministru! („B. Napló“).

— **Scene violente la bursa cerealelor din New-York și Chicago.** La New-York și Chicago, în urma știrilor despre situația afacerilor de grâne, au avut loc la bursa cerealelor din aceste două orașe scene violente care nu de multă vreme nu s'au mai petrecut.

La New-York, prețul grâului s'a urcat cu 5 cents. În Chicago, se părea că în culmea enervării, negustorii și-au pierdut cu desăvârșire capul. Șefii caselor de grâne amenințați în afacerile lor, fugeau iute în piața cerealelor ca să cumpere întreaga cantitate de grâu. O singură casă trimitea câte 30 de agenți ca să facă cumpărăturile necesare pentru a satisface toate comenzile. Priveliștea care s'a desfășurat atunci la bursă, nu-i lesne de descris.

Sute de agenți și comercianți strigau desperați: Scoateți pălăriile. Unii își scoteau și hainele, căci în enervarea lor le era cu neputință să aprecieze calitatea grânelor și să termine afacerile lor.

Publicul care se afla prin galerii, urmărea cu aprindere urcarea prețului grâului și jubila cu cât prețul se ridica cu un cent. Femeia unui fermier era atât de zăpăcită de emoțiune în cât era cât pe aci să cadă în stradă de pe balcon, dacă nu s'ar fi ajutat o persoană din vecinătatea ei.

— **Graiul pâinii.** Un deputat rus, preotul Archipov a primit o telegramă dela țărani din Tatianin următoarea telegramă: „A venit timpul sămănatului. Pâne dela visterie nu-i. Vitele-s vindute. Mijloace de trai nu-s. Ducem foame. Vă rugăm să faceți cunoscut Dumei. Așteptăm ajutor“.

Câți își vor putea închipui adevărata mizerie a acelor mucenici nerăsplățiți ai pâinei?

— **B. P. Hașdeu,** bătrânul savant va scoate în curând de sub tipar un studiu despre „Filosofia istorie“. Va fi, desigur, o mare surprindere pentru toți apariția acestei cărți.

— **Ciocnire de trenuri.** Trenul de persoane 1509, care a plecat din Budapesta în noaptea dela 14 Mai n. spre Kassa, s'a ciocnit la stațiunea Csány cu un tren de poară. Locomotiva și două vagoane ale trenului de persoane au fost distruse. Trei călători au suferit răni grave.

Firește, „ancheta s'a pornit cu cea mai mare rigoare“.

— **Demonstrații socialiste în Budapesta.** Izbânda partidului social-democrat

din Austria la alegerile dela 14 Maiu a umplut de bucurie partidul social democrat din capitală. Aseară, câteva mii de socialiști s'au adunat în fața redacției ziarului „Népszava“, unde au cântat Marsilieza și i-au aclamat pe conducători.

Ordinea nicăiri n'a fost conturbată.

— **Moartea unui deputat.** Pildner Ferencz, deputatul cercului electoral Cohalm (com. Târnava Mare) a răposat eri după amiază, în vârstă de 58 ani.

Un cerc a devenit vacant..

— **Boieri români și magnați maghiari.** În urma răscoalelor țărănești, boierii români s'au grăbit să ia măsuri ca soarta țăranilor să se mai ușureze. *Ca muncitoru să nu fie siliți să emigreze, guvernul a oprit ca în anul acesta să se poată angaja pentru munca de câmp muncitorii străini.*

Din Ungara mii de muncitori trec în România. În anul curent și aceștia vor fi nevoiți să stea acasă, dacă nu vreau să emigreze în America.

România e e o țară orientală incultă, patrioții maghiari însă consideră țara lor de o țară apuseană cultă, chiar de-aceea, guvernul nostru e mult mai „liberal“, decât guvernul român. La noi boierilor mari li se dă cel mai intensiv sprijin prin importarea în masă a muncitorilor galicieni și ruteni, iar emigrarea se împiedecă prin opreliștea de-a se libera pașapoarte. Românul „barbar“ închide ușa dinaintea streinilor, Maghiarul „cult“ îi primește cu brațele deschise și-și silește și poporul propriu să rămână în țară și să guste aici binefacerile legii nouă a dlui Darányi Náci. . . . („Népszava“)

— **Numele prințului de Spania.** — Se telegrafiază din Madrid că botezul prințului de Austria a fost amânat din cauză că reprezentanții puterilor streine n'au putut încă sosi la Madrid.

Regele Alfons a rugat pe suveranii Austro-Ungariei, Angliei, Portugaliei și Germaniei să conceadă ca numele lor să poată fi luat în conumele prințului moștenitor.

Numele prințului va fi următorul: Alfonso—Pio—Christino—Eduardo—Francisco—Quilermo—Carlo—Henrico—Eugenio—Ferdando—Antonio—Valențio.

Toți reprezentanții suveranilor Europei vor fi de față la botez, ca martori.

— **Din țara libertăților.** Premit: nu e vorba de țara noastră, ci de sora ei, de Rusia.

În Rusia nici nu se mai poate constata numărul gazetelor sistate sau confiscate. Numai în Petersburg au fost sistate pentru totdeauna (fără a vorbi de singuratici numerii confiscați) în timpul din urmă aceste ziare, cele mai multe cu program social-democrat: „Glasul nostru“, „Binele Public“, „Muncă și Drept“, „Libertate și Pământ“, „Vocea Poporului“, „Pământ și Drept“, „Gazeta Poporului“, „Dreptul Poporului“, „Porunca Nouă“, „Drapelul Poporului“, „Patria“ și „Munca“. Aceste opreliști numai îi întărăta pe social-democrați, cari în Rusia sunt mai turbați ca ori unde,— ceea ce se poate vedea chiar și din titlurile folior sistate.

Tot părinteștei îngrijiri a guvernului rus e a se mulțumi și confiscarea mai multor numeri din „Basarabia“ cea românească, care pentru direcția ei pronunțat națională, a avut să îndure mizerii nesfârșite, până ce a fost silită să-și suspende pentru totdeauna apariția, fuzionând cu Viața Basarabiei.

— **Procesiuni religioase.** Din toate părțile sosesc știri despre o secetă care e pe cale de a compromite cu totul recolta anului acesta. În toate părțile se fac slujbe de ploaie. În România aceste slujbe sunt împreunate cu procesiuni cu ocazia cărora se

scot la câmp și moaștele unor sfinți, al căror ajutor se cere, sau cel puțin unele icoane făcătoare de minuni. — Aflăm că în Râmnicul-Sărat preoții au eșit la câmp unde mai mulți călugări au adus cele trei icoane făcătoare de minuni dela mănăstirea Dălhăuți și acolo s'a făcut rugă pentru ploaie și au trecut cu icoanele peste mai multe moșii acoperite cu holde galbene de seceta aceasta mare.

— Din America. Nenumărate nenorociri se întâmplă cu Românii noștri prin diferitele fabrici din America. Mai nu ne vine număr de foaie românească din America, care să nu ne aducă știri despre câte un caz de moarte sau de nenorocire cu bieții noștri Români emigrați cu gândul de a câștiga ceva pentru ca să aibă cu ce trăi la întoarcerea în patria săracă. Numărul de Paști al „Americii“ ne aduce vestea că patru Români s'au prăpădit în câteva zile. Unul, Simion Molodețiu din Cioara era abia de 20 de ani și s'a dus la America abia cu 8 luni înainte. — Patru luni de zile n'a lucrat acum în urmă și tocmai în ziua cea dintâiu de lucru i-a fost scris să i-se curme firul vieții. — Al doilea, Ioan Cergizan din Varolja (Târnavamică) era de 28 de ani. A murit la vârsta de 28 de ani, după-ce a petrecut 2 ani în Cleveland. Al treilea e Andreiu Maier din Voina (Făgăraș) care a murit în Braddock Pa. Și acesta era tot de 28 de ani. Al patrulea e Ioan Boromida din Glâmbocă (Sibiu) care a murit în Burhem Ill. călcat de tren și prefăcut în bucăți.

Așa ne crește puterea prin emigrări!

— Izgonirea unui gazetar. Sărmanul gazetar rus Pinkovszky (Schächter) Moise n'are noroc. În Rusia a fost condamnat la închisoare grea și transportat la Siberia, de unde a reușit să fugă.

Ajuns în Ungaria, s'a așezat în Bartha, de unde însă a fost izgonit din partea poliției. A anunțat apel la ministrul de interne și a venit la Budapesta în credință că ministrul va anula sentința poliției din Bartha și-i va da voie să rămână în Ungaria.

Azi dimineață, însă, detectivii i-au comunicat că ministrul de interne a confirmat izgonirea și l-au transportat numai decât la poliție, pentru a fi escortat până la graniță...

La noi, străinii, mai ales dacă sunt evrei sunt primiți cu brațele deschise. Ministrul dară, va fi avut motive grave pentru a confirma sentința de izgonire.

— Căsătorie fericită. În St. Louis se va cununa la 26 August anul acesta John Spaichre cu Roete Quire. Mirele e de 101 de ani, mireasa de 100 ani.

— Cum trebuia să petiționezi la 1848 în Principatele române? Guvernul revoluționar dela 1848 a publicat în Monitor regulile cum trebuie cineva să petiționeze. Spiritul timpului care culmina în cuvintele: „libertate, egalitate, frățietate“ aducea cu sine schimbări radicale în raporturile dintre om și om. Iată anume ce se zicea în Monitor:

1. Fiecare cetățean e în drept a-și cere dreptatea cu bună cuviință, iar nu a solicita ca un act de mizericordie dela guvern.

2. Fiecare petiție să cuprindă numai expoziția sau arătarea cauzei și cererea petitorului.

3. Nici o petiție nu va mai putea cuprinde expresii de jeluesc, de lacrimi fierbinți de genunchi plecate, etc.

4. Nu este iertat în petiție a se face laude și adulații nefolositoare dregătorilor și membrilor Locotenenți, cum asemenea nici injurii.

5. Nu este iertat nici unui cetățean a-și degrada demnitatea, dându-și petiția în cureț sau la scară sau la ușe și căzând în genunchi.

6. Să fie în orice zi de serviciu câte un impiegat din ministeriuri spre a aduna petițiile și a le da la masa competentă.

7. Nu este artat dregătorilor a primi audiențe pe acasă; cetățenii se vor duce la ministerele și dregătorile respective; iar

dregătorii se cer la orele determinate la posturile dumnealor și cetățenii să-i afle acolo, unde patria își are sanctuarile de respect și așteptare, iar nu la casele dumnealor.

— Medicii toți consideră apa amară Frans Iosef de singurul mijloc purgativ plăcut; luat în doze mici are efect absolut sigur. Premiat la 10 expoziții cu medaliile de aur. Se capătă în tot locul.

A. RAZA

croitor,

anunță că și-a deschis atelier

în Budapesta, V. Strada Nádor 28

... vis-à-vis de palatul bursei ...

Il recomandăm pe dl A. Raza, care este Italian și a avut mai înainte atelier în București, atențiunei și sprijinului P. T. Public Român.

Economie.

Bursa de efecte. Tendența la bursa noastră de efecte a fost liniștită.

Spre încheierea bursei cursurile unor valori internaționale s'au urcat, îndeosebi acțiunile institutului ungar de credit. Cursurile valorilor locale s'au menținut. Rentele și valutele nu s'au schimbat.

La încheierea bursei au notat:

Acțiunile institutului de credit	Coroane
„ „ austriac	— 663.75
„ „ ung. a.	— 766.—
„ băncei de escompt a.	— 499.—
„ soc. căilor ferate austro ung.	— 683.—
Renta ung. de aur 4 proc. vinde	— 112.25
„ „ coroane 4 „ „	— 94.20
„ austr. de aur 4 „ „	— 117.50
„ „ coroane 4 „ „	— 99.10
Scrisuri fonciare „Albina“	— 101.—
Napoleond'or (20 franci aur)	— 19.15
20 mărci germane, aur —	— 23.56
Galbeni austriaci și unguerești	— 11.43
Bilete germane 100 mărci	— 117.92
„ franceze 100 franci	— 96.—
„ italiene 100 lire	— 95.65
„ române 100 lei	— 95.40
Ruble rusești de hârtie	— 2.53

Prețurile cerealelor. Din America au sosit știri despre urcarea prețurilor, cu toate acestea la bursa noastră de cereale prețurile nu s'au urcat.

Anză la aceasta a dat știrea, că în Boemia și Ungaria de Sud în unele ținuturi a plouat.

Prețurile cerealelor — în genere — s'au menținut, circulația însă a fost minimală.

Piața din Budapesta.

I.

Cereale.

Grâu, maja metrică., frumos .	21 cor. 60 fil.
„ „ „ „ mijlociu .	20 cor. 80 fil.
„ „ „ „ mai slab .	19 cor. 60 fil.
Săcără, maja m. dela	15 cor. 35 fil. — 15.90
Orz. „ „ „	14 cor. 45 fil. — 15.—
Clecuraz nou „	12 cor. 55 fil. — 12.75
Ovâr, „ „ „	16 cor. 35 fil. — 16.85

II.

Producte.

— Prețurile sunt socotite după 100 kilogr. și în bani gata. —

Unsoare de porc, dela	153 cor. — 154 cor.
Slănină, . . . „	130 cor. — 138 cor.
Cartofi, . . . „	3 cor. 20 fil. — 5.20

Spirit, ... „ 46.50 cor, — 47.—

III.

Târgul de porci Kőbánya (Steinbruch).

(Prima calitate ungară).

Bătrâni . . . — — —	fileri kilogramul
Tineri	142—144 fileri kilogramul

Redactor responsabil:

VASILE MACREA.

CORRESPONDENT

de limba germană, română și posibil franceză, cu cunoștințe de comptabilitate, se caută pentru o casă de manufactură engros în România.

Condițiuni speciale: să fie creștin, etatea cel mult 30 de ani, liber de armată, de preferat cei cari au mai lucrat în branșa manufacturii.

Oferte cu pretențiunile de salariu și extrase după certificatele de studii și de servicii în cele trei limbi, a se adresa la Administrația ziarului sub D. P. 16.

11-15

Caut un candidat

de avocat cu praxă. Postul să poate ocupa imediat. Condiții după învoială.

Dr. George Dubleșiu

avocat Hunedoara.

Tip. «Poporul Român», István-ut 11.

Telegramă

Nepotului George, — Munții apuseni.

Am dispus să-ți trimită firma românească: F. A. Degan-Fiume, 5 kgr. cafea gustoasă din care a cumpărat: R. Patița, Dr. Mihăilaș, Dr. Burdan, Dr. Banfi, Ungurean, Cathisel, judele reg. G. Vârtic, Bontescu, Dr. Onișor, Dr. Pap. S. Dr. Crișan, dr. Meseșan, N. Aleman în Bosnia, dr. Andressi, M. dr Meșter, dr. Gropșan, Mărariu, dr Delen, directorul P. Stoica, Vet. Demeter, dr Frențiu, M, Beșan, dr. Popescu, dr. Erdélyi, doamna v. Marinovits, dr. Cozma, dr. Manda, not. pub. Degan, V. dr. Cheresteș, inginerul V. Mandeal, dr. Pap, dr. Bucur, dr. Demian, dr. Suci, M. dr. Ciuta, C. Secula, dr. Halic, dr. Morcan, dr. Novac, dr. Chețianu, Corcheș, doamna dr. Bogdan din Lăpuș, dr. Ardelean, dr. Trăilescu, dr. Tisu, prof. Bulc, dr. Ionescu, S. dr. Mladin, dr. Crăciunescu, dr. Miclea, dr. Marcu, dna dr. Motoc, etc. și 1 kgr. Tea „Degan“ din care are și Directoara Stolojan, Beiuș. El știe că cu cafea și tea trăiți. Scoate remboursamentul, nu mă face de rușine. Fă-i propagandă că-i om cinstit și bun Român. Preț-curent trimite gratis!

5-5

Uncheșul AUGUST.